DZIENNIK POLSKI

ORGAN DEMOKRATYCZNY.

NR.562. Czwartek, dnia 26-go sierpnia 1943. Rok IV.

BERLIN SIE PAL .

W trzecią rocznicę pierwszego niemieckiego nalotu na śródmieście Londynu 7oo naj-
cięższych kilkumotorowych bombowców angielskich uderzyło z poniedziałku na wtorek na
Berlin. Ogień artylerii przeciwlotniczej był słaby, natomiast na spotkanie wyleciały ro-
je nocnych myśliwców z którymi stoczono wiele walk. Przy bardzo dobrej widoczności zrzu-
cono na stolicę Rzeszy 2.ooo ton bomb, bombardując najciężej Charlottenburg i śródmieście
Berlina. Wybuchły olbrzymie pożary, widoczne z odległości 3oo km. t.j. z Danii. W walkach
zestrzelono 12 myśliwców, straty własne wyniosły 58 bombowców. W tym samym czasie wielkie
ilości angielskich myśliwców dokonało wypadów dywersyjnych na lotniska niemieckie celem
odciążenia eskadr biorących udział w nalocie na Berlin. Niektóre formacje dotarły aż do
Hannoweru. W następną noc lekkie formacje Moskito bombardowały ponownie Berlin. Wszyst-
kie załogi wróciły, stwierdzając zarazem, że pożary w Berlinie trwają nadal, a dymy pokry-
wają całe miasto.
W dzień amerykańskie latające fortece zbombardowały lotniska niemieckie w północ-
nej Francji, a eskadry latających fortec, które po zbombardowaniu przed kilku dniami Ra-
tysbony lądowały w północnej Afryce, wczoraj w locie powrotnym do Anglii uderzyły na Bor-
deaux, obrzucając bombami montownię samolotów Fokke-Wulf. Zestrzelono 15 niem. myśliwców,
tracąc 4 bombowce. 2o niemieckich bombowców zamierzało bombardować Anglię. Tylko nie-
liczne z nich dotarły do brzegów brytyjskich, z których 5 zestrzelono.
Radio fińskie omawiając nadzwyczaj ciężkie bombardowanie Berlina, najcięższe z do-
tychczasowych jakie przeżyła stolica Rzeszy stwierdza, że okazuje się dowodnie, iż euro-
pejska twierdza nie ma dachu. Szwedzkie pisma donoszą, że naloty wywołują coraz większą
panikę w Rzeszy i Austrii. N.p. po nalocie na Wiener Neustadt, w Wiedniu szerzyły się
różne pogłoski rozsiewające panikę. Wzmocniono tam ostatnio oddziały SS-ów, a oddziały
SA odbywają w całej Austrii manewry. Zamierzone przeniesienia ministerstw z Berlina do
Austrii zostały wstrzymane, a według pogłosek translokacja ich odbędzie się na teren
Saksonii.

PO KONFERENCJI W QUEBEC.

Konferencja w Quebec zakończyła się we wtorek w godzinach przedpołudniowych. Po
zakończeniu narad prez. Roosevelt i premier Churchill wydali wspólne oświadczenie w któ-
rym zakomunikowano, iż powzięte zostały konieczne decyzje dotyczące operacyj sił lądowych
floty i lotnictwa Anglii i Ameryki. Oświadczenie stwierdza dalej, że prez. Roosevelt i
premier Churchill odbędą wspólne narady jeszcze przed końcem bieżącego roku, przed tym
jeszcze winna się odbyć konferencja trzech państw t.j. Anglii, Ameryki i Rosji o ile Ro-
sja zechce w niej wziąść udział. We wtorek w południe premier Churchill oznajmił zakoń-
czenie konferencji w obecności 2oo dziennikarzy. Konferencja trwała od 11.bm., a w cza-
sie niej dokonano przeglądu wszystkich działań wojennych w świetle pomyślnych wydarzeń,
które nastąpiły od ostatniego spotkania obu mężów stanu w maju br. Powzięto decyzje by
zapewnić zaczepne działania armii, floty i lotnictwa obu narodów. W miarę jak następstwa
zjednoczonych działań wojennych rozszerzają się i zarazem pogłębiają, niezbędne będzie
częstsze odbywanie tego rodzaju spotkań. Premier zaznaczył, że nie byłoby rzeczą korzyst
dla walczących oddziałów cośkolwiek ujawniać w dziedzinie powziętych decyzyj wojskowych
W bardzo znacznej mierze rozważano wojnę z Japonią i sprawę realnej pomocy dla Chin.
Przedstawiciel ich min. Soong brał udział w decyzjach. Jednogłośne zalecenia szefów szta-
bów zostały przez obu mężów stanu zaakceptowane. Rosja była informowana o decyzjach do-
tyczących Europy. Zajmowano się również stosunkami francuskimi Komitetu Wyzwolenia Na-
rodowego. Enuncjacja w tej sprawie zostanie wydana z końcem tygodnia. W środę przema-
wiał prez. Roosevelt przed połączonymi izbami Kanady. Jest to pierwszy wypadek w histo-
rii Kanady przemawienia w jej parlamencie prezydenta USA. Roosevelt został powitany
spontanicznymi oklaskami, trwającymi długi czas. W mowie swej oświadczył, że konferencja

dała w swym wyniku precyzyjne plany osiągnięcia jaknajszybszego zwycięstwa. Nie można mówić o terminach uderzeń, ale Niemcy, Włochy i Japonia dowiedzą się wkrótce tajemnic odbytej konferencji i to w języku jaki najlepiej zrozumieją. Prezydent podkreślił, że nie ma mowy o jakichkolwiek rozmowach pokojowych z członkami osi. Wynikiem wojny może być tylko bezwarunkowa kapitulacja wszystkich totalizmów, po której nastąpi całkowite wyniszczenie tego rodzaju systemów ustrojowych, bowiem trwały i rzetelny pokój można osiągnąć w drodze tylko całkowitego zdruzgotania totalizmów.

Prezydent Roosevelt zawiadomił Kongres USA, że do lipca br. świadczenia Stanów Zjedn. na rzecz sprzymierzonych wypływające z ustawy o pomocy wyniosły 14 milionów dolarów. Dostawy dla samej Rosji przekroczyły kwotę 2,45o.ooo.ooo. W kwocie tej mieszczą się nietylko dostarczone samoloty, czołgi i inny sprzęt wojenny oraz maszyny fabryczne, ale także 1.3oo.ooo ton żywności.

NA INNYCH FRONTACH.

WSCHOD. - Uderzenie sowieckie w Zagł.Donieckim rozwija się dla Rosjan bardzo korzystnie. Wojska sowieckie pogłębiły wyrwę, której dokonali nad rzeką Mius i rozszerzają pozycje zdobyte wzdłuż drogi kolejowej prowadzącej na Stalino. Mimo zaciekłego oporu niemieckiego i częstych walk wręcz, Rosjanie posuwają się naprzód na południe od Isjum i na południ.zachód od Woroszyłowgradu. Na zachodnim wybrzeżu środkowego Dońca Rosjanie złamali niemieckie fortyfikacje prąc w kierunku na Barwinkowo. W okręgu Charkowa walki toczą się głównie na południe i południowy zachód od miasta, gdzie dzięki postępom rosyjskim zwęża się przestrzeń oddzielająca rejon charkowski od terenu walk w południowym Zagł.Donieckim. Koło Opocznia, 37 km.na północ od Połtawy, toczy się olbrzymia bitwa pancerna, od wyniku której zależy los Połtawy. Na północny zachód od Charkowa zdobyli Rosjanie 6o miejscowości między nimi miasto Zenków i Achtyrkę, która kilkakrotnie przechodziła z rąk do rąk. Postępy te zagrażają Sumom i Briańskowi, których to pozycji Niemcy będą niewątpliwie zacięcie bronić, na co wskazuje już obecnie silna koncentracja ich wojsk na tym odcinku.

POŁUDNIE. - Ubiegłych nocy i dni odbywały się naloty na Włochy i Sardynię. Szczególnie ciężko atakowano węzły kolejowe w rej.Neapolu oraz w Calabrii i Apulii. Ciężko zbombardowano Bari, Cagliari, Bagnioli, Batipaglia, Sapri, Sibos, Castro Vilari, Reggio di Calabria oraz koleje i huty stalowe w Torre Anunziata pod Neapolem. Zestrzelono 18 samolotów osi, tracąc 4 własne. Operacje objęły także Grecję i Dodekanez, gdzie zbombardowano Linden i Rodos, a koło wybrzeży zatopiono statek. Poraz pierwszy od kilku miesięcy ukazał się ciężki włoski krążownik w terenie objętym akcją wojenną. Nurkowce aliantów zbombardowały go celnie wzniecając pożar. Płonący krążownik uciekł na północ. Koło południowych wybrzeży Włoch zatopiono 3 transportowce. Krążownik Orion ostrzeliwał baterie nadbrzeżne w południowych Włoszech, nie napotykając na żaden opór.

ROZNE WIADOMOSCI.

- W rządzie niemieckim nastąpiły charakterystyczne zmiany. Dotychczasowy minister spraw wewnętrznych Frick został mianowany protektorem Czech i Moraw w miejsce Neuratha, który ustąpił z tego stanowiska. Ministrem spraw wewnętrznych Rzeszy mianowany został Himmler, szef gestapo, SS i policji. Narodowi niemieckiemu oznajmiono tylko raz nominację Himmlera, podczas gdy w serwisie zagranicznym powtórzono tę wiadomość kilka razy. Szwajcarski "Die Tag" komentuje te zmiany jako logiczne następstwo upadku faszyzmu we Włoszech. Partia hitlerowska obawiając się podobnego losu koncentruje coraz większą władzę w rękach Himmlera sądząc, że on jeden jako bezwzględny zwolennik terroru potrafi zapewnić żywot reżimu. Szwedzka prasa ocenia awans Himmlera jako asekurację przed wewnętrznymi niepokojami, które mogą wybuchnąć każdej chwili w następstwie klęsk na frontach i rosnących nalotów na Rzeszę. Londyński Times pisząc o zmianach w rządzie Rzeszy podkreśla, że gdy Niemcy zbliżają się do ostatecznej klęski, złowroga postać Himmlera największego mordercy w dziejach świata wysuwa się coraz więcej z mroku na pełne światło. Himmler jest ucieleśnieniem hitleryzmu w ostatniej godzinie jego życia. W pierwszym rzędzie Niemcy odczują bezwzględność tego zbrodniarza.

- Ambasador Hoare wyjeżdża z Hiszpanii do Londynu po naradach z gen.Franco. Niemiecka ajencja Transpcean doniosła, że z Gibraltaru wypłynęła wielka ilość brytyjskich okrętów wojennych na morze Sródziemne.

NA FUNDUSZ PRASY : "Per.S."-2o, "E.B."-3o, "Felek"-1oo, "Siedem"-7o, "Władysław"-2o, "Karos" 5o, "Zona Oświęcimiaka"-5o, "Komin"-5o, "Leszek"-4oo kopert. Potwierdza się powtórnie : "Siódemka"-15o, "Szóstka"-2o zł.

WIADOMOŚCI I KOMENTARZE RADIOWE.

- Do Waszyngtonu przybyła angielska misja wojskowa,złożona z przedstawicieli wszystkich trzech gatunków broni,wydelegowana specjalnie do narad w sprawie walki z Japonią. Misja odwiedzi tereny walki na Dalekim Wschodzie.

- Ze Stanów Zjednoczonych przybywają do Anglii nowe typy bombowców nazwane "Invader", posiadają one silne uzbrojenie,zabierają natomiast lekki ładunek bomb. Szybkość lotu nurkowego dochodzi do 1.200 km. na godzinę.

- Jeden z korespondentów radia brytyjskiego opisuje swą wizytę w kwaterze administracji sztabu urzędniczego w Londynie,którego zadaniem jest przygotowanie administracji terenów oswobodzonych. W skład sztabu wchodzą specjaliści wszelkich możliwych dziedzin,poczynając od straży pożarnej a kończąc na lekarzach,prawnikach i inżynierach. Dwa tego rodzaju zespoły są przysposabiane również w Stanach Zjednoczonych,a jeden w północnej Afryce.

- Wiadomość o konferencjach ambasadora W.Brytanii sir Samuela Hoare z gen.Franco i gabinetem hiszpańskim powtarzana była trzykrotnie w serwisach zamorskich,co jest faktem bez precedensu. Świadczy to o ważności narad.

- Angielski minister produkcji Lyttleton przemawiając przez radio do Turcji w związku z otwarciem międzynarodowych targów w Smyrnie oświadczył,iż nie było żadną tajemnicą, że w czasie konferencji premiera Churchilla w Adana postanowiono zwiększyć dostawy dla Turcji. Cele angielskiej polityki handlowej w stosunku do Turcji były dwojakiego rodzaju : 1/dopomóc państwu tureckiemu w utrzymaniu stabilizacji gospodarczej, 2/dopomóc jej w rozbudowie swej siły zbrojnej i umożliwić w ten sposób opór przeciwko agresji. Przez zdecydowaną wolę obrony przed napaścią Turcja oddała sprzymierzonym bezcenne usługi.

- W Zagrzebiu w Jugosławii godzina policyjna została ustanowiona od 11 w nocy do 5 rano. Powstańcy osiągają coraz większe sukcesy,ostatnio zajęli oni miasto Trawnik. Podobnie i w Grecji mimo rozstrzelania przez Niemców wielu zakładników działalność bojowa oddziałów powstańczych znacznie się ożywiła.

- W Danii szerzą się rozruchy. W Odensee przyszło do starć między wojskiem niemieckim a ludnością. Strejki,które wybuchły,przybrały charakter powszechny. Niebywale wzrósł sabotaż uprawiany po fabrykach i na kolejach. W fabryce aluminium koło Kopenhagi nastąpił wybuch,który unieruchomił zakłady wytwórcze.

- Do Anglii przybyły znowu wielkie kontyngenty wojsk amerykańskich i kanadyjskich, które przebyły Atlantyk bez najmniejszych strat.

- Amerykańskie zdjęcia z dokonanego nalotu na Schweinfurt stwierdzają,że zniszczono tam fabryki łożysk kulkowych.

- Prasa rosyjska komentując konferencję w Quebec wyraża opinię rządu sowieckiego,który twierdzi,że Rosja chętnie będzie po wojnie widziała silną i niepodległą Polskę. Podobnie i silna Francja jest równie ważnym czynnikiem utrzymania pokoju. Prasa rosyjska coraz więcej pisze o konieczności utrzymania angielsko-amerykańsko-rosyjskiej przyjaźni.

- Wśród ludności cywilnej Sycylii padają liczne ofiary w zabitych i rannych z powodu eksplozji min lądowych,które tzw.niemieccy sprzymierzeńcy pozakładali nietylko na drogach,ale również na uprawnych polach,ogrodach i w winnicach. Usuwanie tych min zajmie większą ilość czasu.

- Stolica Chin - Czungking była poraz pierwszy od dwóch lat atakowana przez lotnictwo japońskie w dwóch falach po 27 samolotów. Na spotkanie wroga wyleciały chińskie i amerykańskie myśliwce.

- Wybory australijskie przyniosły zwycięstwo partii pracy. Premier australijski Curtin po zwycięstwie odniesionym przez partię pracy,z której ramienia sprawuje rządy oznajmił,że rząd będzie w dalszym ciągu prowadził wojnę,współpracując ściśle ze zjednoczonymi narodami. Po wojnie Australia musi tę współpracę kontynuować i pomagać krajom, które padły ofiarą niemieckiej agresji.

- W Norwegii w toku nadzwyczajnych zarządzeń okupantów niemieckich została telegraficznie odwołana z urlopów cała policja. W Oslo po rozstrzelaniu komendanta policji przez Niemców osadzono w więzieniu 40 policjantów norweskich i przeprowadzono ogromne aresztowania wśród ludności cywilnej stolicy.

- Powstańcy w Jugosławii uniemożliwili komunikację na wszystkich liniach kolejowych. Linię kolejową z Zagrzebia do brzegów Adriatyku zniszczyli zupełnie.

- Ajencje szwedzkie donoszą,że adres fińskich partii politycznych wręczony prezydentowi miał pozostać w tajemnicy. Mimo to popełniono umyślną niedyskrecję ogłaszając jej wręczenie dlatego tylko,by ułatwić rządowi wszczęcie pertraktacyj politycznych. Na skutek tego kroku nietylko w kołach urzędowych Finlandii rozważa się możliwości wystąpienia.

z propozycją rychłego zawarcia pokoju, ale i radio fińskie rozpoczęło szeroko omawiać tę ewentualność.

- W Belgii wzrosła akcja sabotażowa, która mimo represyj niemieckich przybiera na sile.

- Zamknięcie transytu dla wojsk niemieckich przez Szwecję zostało powitane przez naród szwedzki z najwyższą radością. Obecnie opinia szwedzka zaczyna się znów silnie niepokoić, bowiem przez linię transytową zaczynają przejeżdżać wielkie ilości "niemieckich turystów" w cywilnych ubraniach. Społeczeństwo szwedzkie zaczyna się domagać zupełnego zamknięcia transytu dla Niemców, wychodząc z założenia, że Niemcy stosują podstęp, przesyłając wojska przebrane za cywilów.

- Dowódca drugiej armii węgierskiej gen. Jany został odwołany ze stanowiska na własne żądanie. Gen. Jany otwarcie oświadczył, że jest zdecydowanym przeciwnikiem wysyłania jakichkolwiek oddziałów węgierskich na front wschodni, bowiem nie widzi potrzeby prowadzenia dalszej wojny przez Węgry, a tym więcej wysyłki źle wyekwipowanych wojsk węgierskich do walki.

- Ambasador sowiecki w Stanach Zjednoczonych Litwinow został odwołany ze swego stanowiska i wezwany do Moskwy dla objęcia teki wicekomisarza dla spraw zagranicznych. Kreml mianował w jego miejsce ambasadorem Rosji dotychczasowego charge d'affaires Romikowa.

- Dwa dni przed zdobyciem Charkowa angielscy rzeczoznawcy wojskowi twierdzili, że Niemcy rzucili do walki o Charków wszystkie rezerwy jakie udało im się odciągnąć z innych odcinków. Kontrataki prowadzone z wielkim uporem i ofiarami opóźniały tylko postępy wojsk sowieckich, nie mogąc ich zatrzymać. Jeszcze ciekawszą i więcej charakterystyczną ocenę walk na froncie charkowskim podał berliński rzeczoznawca O.K.W. Sartorius, który po opuszczeniu przez Niemców Charkowa oznajmił niemieckiemu społeczeństwu, że bazy tej nie można było utrzymać z powodu wyczerpania niemieckich rezerw ludzkich i materiałowych. Ciekawe dane podaje gazeta szwedzka o wojsku niemieckim na froncie wschodnim. Jeden z obywateli szwedzkich został omyłkowo pod przymusem zabrany do wojska niemieckiego i posłany na front. Po powrocie stamtąd mówi on, że wielka ilość żołnierzy to siedemnastolatki i straty wśród nich są olbrzymie. Z jego kompanii liczącej 14o żołnierzy pozostało zaledwie 25 ludzi. Korespondenci wojskowi Timesa i Daily Express piszą, że bitwa o Charków może mieć decydujące znaczenie w rozgrywce niemiecko-rosyjskiej i długości wojny. Celem obecnej walki jest uwolnienie Zagł. Donieckiego i Ukrainy. Rosjanie otworzyli już połowę drzwi do tych terenów. Ważnym jest bardzo odciągnięcie rezerw niemieckich przez opanowanie Sycylii, a dziś armie sprzymierzonych na Sycylii czekają tylko na hasło z Quebec, aby uderzyć dalej.

- Prezydent Roosevelt wysłał do arcybiskupa Meksyku pismo w którym załączył zdjęcia z nalotu na Rzym jako dowód, że atakowano obiekty wojskowe zdala od Watykanu. Pisze on, że znajdzie chyba zrozumienie w tym, że powstrzymanie nalotów na Rzym opóźniłoby tylko pokój.

- Komentatorzy angielscy wyrażają przekonanie, że Hitler widzi jedyną deskę ratunku w pokoju kompromisowym. Stąd należy wnioskować, że Niemcy napewno zastąpiliby hitlerowców rządem wojskowym, gdyby to ułatwiło im wytargowanie lepszych warunków pokoju. Ale dlatego usiłują oni doprowadzić do rozdwojenia między sojusznikami i poróżnienia Anglii i Ameryki z Rosją. Mimo perspektyw, że w wyniku zapowiedzi bezwzględnego zniszczenia Rzeszy będziemy mieli skupienie wszystkich elementów dokoła Hitlera, to jednak opinia godzi się co do wykorzenienia nietylko hitleryzmu, ale i militaryzmu pruskiego. Prasa angielska pisze, że nigdy nie będzie się pertraktowało z dyktatorami. Niemcy muszą odsunąć się od Hitlera i partii a potem przyjąć warunki kapitulacji. Nie można dopuścić aby Niemcy kiedykolwiek weszły znowu na drogę zniszczenia i przelewu krwi. Wielkie wrażenie wśród opinii Anglosasów wywarła deklaracja "Komitetu Wolnych Niemiec" ogłoszona w Moskwie i co znamienne przytoczona w pełnym tekście przez "Prawdę". Przewiduje ona pozostawienie Niemiec w granicach przedwojennych, co byłoby równoznaczne z odrodzeniem niemieckiej potęgi. To stanowisko Rosji tłumaczy się w krajach anglosaskich jako dążenie do równowagi sił i próby zapewnienia sobie oparcia w Niemczech przeciwhitlerowskich. Jest to zarazem wojna psychologiczna w stosunku do sojuszników, mająca na celu przymuszenie ich do otwarcia drugiego frontu. Koła urzędowe w Waszyngtonie zachowały wobec tego wystąpienia Rosji milczenie, co spotkało się z ostrą krytyką prasy i opinii publicznej.

NA FUNDUSZ PRASY : "Poznaniak"-3o, "Księżyc"-2o, "Gwiazda"-2o, "Radosław"-2o, "Toporek"-1o, "Pietrek"-5o, "Bronisław"-1.ooo papieru. Sprostowanie : zamiast "Rawiczanka"-5o, -"Zawierucha"-5o zł.

---oooOOOooo---